

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 342. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357746912/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

efterhaanden for at opnaa sine Hensigter en hel Kæde af skrækkelige Forbrydelser og Mord. Rædselsfulde Syner truer ham hvert Øjeblik og jager ham fra Sted til Sted.

Tilslidst bliver han imidlertid angivet og kastet i et Fængsel. Her naaer nu Forvirringen og Fordoblingen sit Højdepunkt. «Jeg kunde ikke sove. I det underlige Genskin, som Lampen kastede paa Vægge og Loft, grinede alle Slags fortrukne Ansigter mig i Møde, jeg slukkede Lampen, skjulte mit Hoved i Straapuden, men græsseligere klang da de andre Fangers dumpe Stønnen og Raslen med deres Lænker.» — Han synes at høre Dødsrallen af dem, han har dræbt. Da opfatter han tydeligt under sig en sagte afmaalt Banken. «Jeg lyttede, men Bankningen vedvarede, og derimellem lo det selsomt op fra Gulvet. Jeg sprang op og kastede mig paa Straalejet, men imidlertid bankede, lo og stønede det videre.

«Endelig raabte det sagte, sagte men med hæslig, hæst, stammende Stemme i ét væk: Me-dar-dus, Me-dar-dus! En Isstrøm foer gennem mine Lemmer. Jeg mandede mig op og raabte: Hvem der! Hvem der!» — Til Slutning banker og stammer det lige under hans Fødder: «Hihibi — hihibi — lille-Broer, lille-Broer Me-dar-dus . . . jeg er her . . . er her . . . lu-luk op . . . op, vi vi-vil gaa i Sko-Sko-ven.» Da tror han til sin Rædsel at kende sin egen Stemme. Tilslidst løftes nogle Fliser i Gulvet i Vejret, og han ser sit eget Ansigt i Munkekutten. Denne anden Medardus er fængslet som han, har tilstaaet, er dømt til Døden. — Nu gaar Alt som i en Drøm; han véd ikke, om han selv er Helten i de Begivenheder, han tror at have oplevet, eller om det kun er en levende Drøm. «Det er mig, som havde jeg drømmende hørt Historien om en Ulykkelig, der som et Legetøj for mørke Magter blev slynget hid og did og drevet fra Forbrydelse til Forbrydelse.»

Han bliver frikendt; hans Livs lykkeligste Tid er oprunden, han skal forenes med sin Elskede. Det er Bryllupsdagen. «I det Øjeblik opstod der en dump Larm paa Gaden, hule Stemmer raabte imellem hverandre, og vi hørte den drønende Raslen af en tung, langsomt rullende Vogn. Jeg ilede til Vinduet. Der stod netop foran Paladset den af Rakkerknegtene trukne Karre, paa hvilken Munken sad baglænds, foran ham en Capuciner, der højt og ivrigt bad sammen med ham. Han var vansiret af Dødsangstens Blegthed og det strittende Skæg; dog var den græsse-

lige Dobbeltgængers Træk kun altfor kendelige for mig. Ret som Vognen, der et Øjeblik var bleven standset i Trængselen, atter rullede videre, kastede han det stive, forfærdelige Blik fra de gnistrende Øjne op paa mig og lo og hylede op: Brudgom, Brudgom — kom op paa Taget — saa vil vi brydes med hinanden, og den, som støder den anden ned, er Konge og tør drikke Blod. Jeg raabte: Forfærdelige Menneske! hvad vil du mig? — Aurelia omfavnede mig, rev mig med Magt bort fra Vinduet og raabte: For Guds og den hellige Jomfrus Skyld . . . De fører Medardus, min Broders Morder, til Døden . . . Leonard — Leonard! Da vaktés Helvedsaanderne i mit Indre og stejlede iverjret med den Magt, der var skænket dem over mig brødefulde, forrykte Synder. Jeg greb Aurelia med Raseri, saa hun foer sammen: «Ha, ha, ha — afsindige, taabelige Kvinde — jeg — jeg, din Elsker, din Brudgom er Medardus, er din Broders Morder. Du, Munkens Brud, vil hyle Fordærvelse ned over din Brudgom? Ho, ho, ho — jeg er Konge — jeg drikker dit Blod.»

Han støder hende ned, en Blodstrøm flyder over hans Haand. Han farer ned paa Gaden, befrier Munkens, uddeler Knivstik og Slag til højre og venstre, og flyer ind i Skoven. «Kun den Tanke at fly som et hidset Dyr stod fast i min Sjæl. Jeg stod op, men neppe havde jeg gaaet nogle Skridt, før et Menneske sprang op paa min Ryg og slyngede sine Arme om min Hals. Forgæves søgte jeg at ryste ham af, jeg kastede mig ned, jeg trykkede mig ind mod Træerne. Alt forgæves, Mennesket fniste og lo haanligt. Da brød Maanen klart lysende frem gennem de sorte Grantræer, og Munkens dødblege, fæle Ansigt, den formentlige Medardus's, Dobbeltgængerens Ansigt stirrede paa mig med et græseligt Blik som op fra Vognen. Hihhi — lille Broer — du maa bære mig, nu er jeg altid hos dig, jeg kan ikke løbe, jeg kommer lige fra Galgen, de vilde radbrække mig.» — Denne Situation fortsættes i det Uendelige, men jeg bryder af. Indtil Bogens Slutning er man uklar over Begivenhedernes sande Betydning og Handlingernes moralske Beskaffenhed; saa fuldstændigt har Fantasteriet her opløst Personligheden.

Det er bekendt, i hvilken Grad Ingemann hos os har fulgt Hoffmann paa denne Bane. Han udnytter f. Eks. det Rædselsfulde, der kan ligge i den Forestilling paa en Kirkegaard ved Nattetid at raabe tre Gange paa sit eget Navn. Man sammen-